

Nr 14

av herr Sjöholm

om bättre information rörande källskatteavdrag på löneinkomster.

Ett rättvist utformat och rättvist verkande skattesystem torde vara en av de viktigaste förutsättningarna för tillskapandet och förverkligandet av ett rättvist och i möjligaste mån jämlikt samhälle. Bristerna är härvidlag stora och snarast i tillväxt, och jag har i annat sammanhang till årets riksdag föreslagit vissa åtgärder som skulle kunna vara ägnade förbättra förhållandena härvidlag.

Källskattereformen genomfördes år 1947 och innebar givetvis en utomordentligt stor förbättring mot tidigare gällande system. Det måste emellertid betraktas som allvarligt och anmärkningsvärt att källskattesystemet efter att ha verkat i tjugofem år alltjämt är behäftat med relativt stora och påtagliga brister. Den allvarligaste är därvid utan tvivel att systemet kan innebära att arbetstagare tvingas erlägga samma skattebelopp två gånger. Den uppenbara orättvisan i detta förstärks givetvis av det obestridliga förhållandet att just arbetstagare generellt sett lider under ett hårdare skattetryck än merparten av övriga kategorier inkomsttagare.

Arbetsgivarna gör en betydande och kostnadskrävande insats i uppbördsarbetet, och den fullgöres utan vederlag. Samhället har anledning yppa tacksamhet för detta. Det finns emellertid å andra sidan arbetsgivare som frestas använda källskattesystemet till att främja egna vinningsintressen till men för den anställda och mot givna bestämmelser. Den påtagliga bristen är härvidlag att risken för upptäckt är så relativt ringa. Åtgärder bör omgående vidtagas för att minska eller eliminera möjligheterna att tillskansa sig andras skattepengar.

Om en arbetsgivare innehåller skatt för en anställd och uraktlåter att redovisa till vederbörande myndighet slår systemet larm och den anställda krediteras beloppet och rättvisa är så till vida skipad. Men om arbetsgivaren redovisar ett delbelopp av vad han innehållit rullar förfarandet vidare som om ingenting obehörigt hänt. Det otillbörliga manipulerandet kan nu i stort sett endast spåras av arbetstagaren själv när hon eller han får den slutliga debetsedeln för det inkomstår det gäller; detta inträffar i november–december året efter inkomståret.

När arbetstagaren får sin slutliga debetsedel kan hon eller han lätt konstatera om det belopp som av arbetsgivaren dragits som preliminär skatt också krediterats i vederbörlig ordning och att det sålunda inbetalts till skattemyndigheterna. Jag vågar emellertid påstå att en ytterst ringa del av landets arbetstagare, dvs. principiellt alla A-skattare, verkligen vidtar denna nödvändiga kontrollåtgärd. Procenttalet torde inte uppgå ens till fem. Och det anmärkningsvärda – och klandervärda – är att

samhället inte bemödat sig om att upplysa skattebetalarna om vad de härvidlag i eget intresse måste iakttaga. Informationen har praktiskt taget lyst med sin frånvaro eller varit ytterst torftig och oengagerad. Jag har tidigare föreslagit att varje A-skattare i samband med att den preliminära debetsedeln distribueras skulle erhålla ett särskilt kuvert med förslagsvis följande text: "I detta kuvert bör Du lägga alla Dina lönebesked under hela året. När Du nästa år i november får den slutliga debetsedeln skall Du kontrollera att summan av vad Du enligt Dina lönebesked betalt i preliminär skatt stämmer med den summa som på den slutliga debetsedeln finns angivet under rubriken Avräkning, preliminär skatt. Om det inte stämmer skall Du omgående meddela den lokala skattemyndighet som utfärdat debetsedeln. Härigenom kan Du undvika att Du nödgas betala samma skattebelopp två gånger."

Vissa lokala skattemyndigheter avstämmer det belopp som deklarerterna i deklarationen bör ange såsom erlagd preliminär skatt mot vad som i uppbörden verkligen krediterats. Detta är en bra metod som bör göras generellt verkande. Den är dock ofullständig eftersom många deklarerter underlåter att ange beloppet för preliminärt dragen skatt.

Vad som framför allt behövs är en brett upplagd och lättfattligt utformad information till skattebetalarna om nödvändigheten av att kontrollera att avdragen preliminär skatt tillgodoräknats på den slutliga debetsedeln. Informationen bör givetvis intensifieras vid vissa tidpunkter såsom i samband med distribution av de preliminära och de slutliga debetsedlarna och vid tiden för deklarationspliktens fullgörande, då allmänheten gemenligen torde ägna hithörande frågor det största intresset. I de broschyrer som årligen tillställs skattebetalarna måste den nu ifrågavarande informationen prioriteras på ett helt annat sätt än för närvarande är fallet.

Över huvud taget bör massmedia och därvid inte minst radio och TV tas i anspråk på ett betydligt bättre och frekventare sätt än nu när det gäller information i skattefrågor.

Med åberopande av det anförda hemställer jag

att riksdagen måtte besluta att ge Kungl. Maj:t till känna vad i denna motion anförts.

Stockholm den 10 januari 1973

STEN SJÖHOLM (fp)